

Hlavní cíle a odůvodnění projektu Na kole jen s přilbou

Jedná se o již 14. ročník projektu neziskové organizace Bezpečně na silnicích o.p.s., jejíž hlavními partnery jsou Horská služba ČR, o.p.s., Policie ČR a Česká kancelář pojistitelů.

Projekt je zaměřen nejen na aktivní cykloturisty, ale programově cílí i do měst, tedy ke každodenním uživatelům jízdních kol vč. koloběžek a jejich elektro variant. V rámci kontaktní kampaně, což je stěžejní součástí projektu, využíváme metodiku a další informační materiály, které poskytnou cyklistům potřebné preventivní informace, a to formou praktických ukázek.

Do projektu se aktivně zapojuje Policie ČR, záchranáři Horské služby ČR a řada městských policí v rámci své preventivní a edukační činnosti. Policie ČR každoročně realizuje stovky akcí s využitím materiálů a metodiky projektu. Počet cyklistů především v rámci městské mobility každoročně narůstá, s tím však také souvisí zvýšená nehodovost. Ve spolupráci s odborníky (Policie ČR, Asociace krajů, Platforma VIZE 0, Partnerství pro městskou mobilitu) se budeme zaměřovat především na možné zákonné povinnosti vztahující se k elektromobilitě v rámci cyklistiky s důrazem na bezpečnost. Zaměříme se také na vzájemnou ohleduplnost mezi cyklisty a motoristy. Z dotazníkového šetření žadatele vyplynulo, že pro cyklisty jsou témata bezpečné cyklistiky a kampaně zaměřené na toto téma důležité a přínosné.

Hlavní přínos tohoto projektu tkví v přímé komunikaci s cílovou skupinou, na kterou lze náležitě aktivně působit a ovlivňovat její chování. Projekt je známý a zapojuje se do něj řada krajů, měst a dalších partnerů. Projekt reaguje na aktuální témata jako je elektromobilita a dokáže tyto témata komunikovat k cílové skupině. V rámci kontaktní kampaně využíváme praktické ukázky, pomůcky, interaktivní předměty, které demonstrují nebezpečí nejen cyklistů, ale i dalších účastníků silničního provozu. Právě tato praktická část je na projektu cenná, díky množství partnerů, které materiály poskytují.

Partnerství může sloužit i pro jiné subjekty jako příklad dobré praxe, aby prezentace, přednášky a kampaně byly co nejvíce interaktivní. Veškeré výstupy projektu, jsou k dispozici volnému šíření na webovém portálu projektu nebo e-booku. Anketa provedená Týmем silniční bezpečnosti v září roku 2023 potvrzuje, že většina cyklistů považuje používání přilby za důležité, a proto také přilbu při jízdě na kole používá. Z předmětného průzkumu také vyplývá, že je nutné věnovat se preventivním aktivitám zaměřených na cyklisty. Témata, která budeme nadále akcentovat také vyplývají z tohoto dotazníkového šetření a dlouhodobých zkušeností žadatele: všeobecná komunikace pravidel, vzájemná ohleduplnost mezi cyklisty a motoristy, viditelnost a alkohol.

Výsledkem projektu by mělo být zvýšené povědomí o zákonných povinnostech pro cyklisty a změna chování cílové skupiny s důrazem témata, která budou komunikována samostatně. Hlavním záměrem je prostřednictvím celostátní kampaně, preventivně informačních aktivit a masmediální komunikace se zaměřit na vzdělanost populace, která ovlivňuje bezpečnost v silničním provozu nejen v roli cyklisty. Jednotlivé výsledky budou kvantifikovány (počet oslovených lidí, dosah příspěvků, ad.). Snižování míry rizikového chování cyklistů (nepřímé ukazatele nehodovosti) a zejména jejich závažné nehodovosti, a to v běžném silničním provozu i při cykloturistice provozované mimo pozemní komunikace. Napomození splnění cílů Strategie BESIP, především jejího dílčího cíle zaměřeného na cyklisty (zranitelní účastníci silničního provozu). Stabilní zvýšení povědomí o nutnosti používání přileb a dalších tématech spojených s bezpečnou jízdou na kole. Informování široké veřejnosti (vč. řidičů motorových vozidel) o specifikách jízdy na bicyklu.

Odůvodnění projektu

Podle průzkumu České asociace pojišťoven, který proběhl v roce 2023, na kole nebo koloběžce jezdí alespoň několikrát do měsíce 37 % Čechů, párkrát do roka na nich vyrazí dalších 21 %. Trend zvyšování podílu cyklistiky na dopravních výkonech je zřejmý, bohužel s tím souvisí také zvýšený počet nehod. V roce 2022 došlo k 4333 nehodám cyklistů, které šetřila Policie ČR, z toho 42 cyklistů bylo usmrceno. Přitom 69 % procent (19) nemělo přilbu. Přitom výzkumný projekt CDV, v.i.i. analyzoval 119 cyklistů, kteří byli v průběhu let 1995-2013 usmrceni ve dvou krajích ČR. Ve všech případech analyzovali patologové, zda přilba mohla cyklisty zachránit. Studie prokázala, že 37% cyklistů by nehody přežilo, pokud by použili přilbu.

Velkým problémem je alkohol, policisté loni vyšetřovali 2834 nehod, které zapříčinili cyklisté. Přitom v 550 případech bylo jezdcům naměřeno více než 1,51 promile. Tento trend pokračoval i v tomto roce, kdy policisté do června odhalili dalších 203 cyklistů s hladinou alkoholu větší než 1,51 promile.

Stoupá počet nehod na koloběžkách, kdy za posledních 5 let vzrostl 10x. Policie ČR v roce 2023 šetřila 499 nehod s účastí koloběžky, z toho 403 bylo zaviněno uživatelem koloběžky. Co se týká pohonu tak z těchto nehod bylo 86,4% uživatelů elektrokoloběžek. Je to zjevný trend na který je třeba se zaměřit i v budoucnu. Co se týká nehod cyklistů obecně, v roce 2022 jsme sledovali vzrůstající trend, tedy 4333 nehod a v roce 2023 celkem 4170 nehod cyklistů. U těžkých zranění je dlouhodobý trend klesající. Pokud se podíváme na srovnání s rokem 2018, kdy bylo evidováno 406 těžce zraněných cyklistů, v roce 2022 to bylo 284 (-122) a v roce 2023 celkem 257 (- 149). Bohužel, pokles již meziročně není trvalý. Z celkového pohledu tak lze říci, že i přes nové výzvy, především v elektromobilitě, je dlouhodobý trend pozitivní.

Nehody se cyklistům nevyhýbají ani při jízdě mimo vozovky. V uplynulé letní sezóně zasahovala Horská služba u 1003 úrazů na kole, 177 jezdců na koloběžce a 27 úrazů uživatelů elektrokol. Za posledních pět let stoupl počet zásahů u cyklistů o 24%. Často se přitom jedná o těžké úrazy, kdy cyklisté nemají přilbu.

Za Bezpečně na silnicích o.p.s.
Ing. Jan Polák, ředitel

Koordinátor projektu
Ladislav Slánský
M: 606601130
E: ladislav.slansky@tymbezpecnosti.cz